

INFORMAȚIE
privind condițiile agrometeorologice create pe teritoriul Republicii Moldova
la principale culturi agricole în sezonul de vegetație în anul 2020

Durata sezonului de vegetație

Perioada de vegetație (perioada cu temperaturi medii zilnice ale aerului de +5°C și mai ridicate) în acest an a început în nordul țării pe 1-2 martie, în restul teritoriului pe 17-18 februarie, fiind în fond cu o lună mai devreme față de datele multianuale.

Încetarea vegetației s-a semnalat în fond pe 18 noiembrie, în raioanele extreme de nord pe 12 noiembrie, ceea ce în o mare parte a teritoriului republicii a fost în termeni apropiați de cei obișnuiți, iar în nordul extrem cu o săptămână mai târziu de datele medii multianuale.

Durata sezonului de vegetație s-a egalat cu 255-275 de zile, fiind cu 30-35 de zile mai lungă ca de obicei.

Regimul termic

Temperatura medie a aerului pe parcursul sezonului de vegetație (1 martie - 18 noiembrie) a fost în fond cu 2-3°C mai ridicată față de valorile normei și a constituit în teritoriu +14..+16°C, ceea ce pentru toată perioadă de observații se semnalează pe teritoriul țării în medie o dată în 20 ani, iar în ultimele 20 de ani – în medie o dată în 3-5 ani.

Temperatura maximă a aerului absolută pentru această perioadă a fost de +38°C (august, stația meteorologică Tiraspol, Ștefan-Vodă), ceea ce se semnalează pe teritoriul țării în medie o dată în 7 ani.

La suprafața solului temperatura maximă a urcat până la +67°C (stația meteorologică Comrat și Ceadâr-Lunga).

Numărul de zile cu temperatura maximă a aerului de +30°C și mai mult în perioada de vegetație pe întreg teritoriu a constituit în general 20-73 zile (norma fiind de 8-27 zile), ceea ce se semnalează în medie o dată în 15-20 ani. Numărul de zile cu temperatura maximă a aerului de +35°C și mai mult pe o mare parte a teritoriului țării s-a egalat cu 3-13 zile (norma fiind de 1-2 zile), ceea ce se semnalează în medie o dată în 5-10 ani.

Regimul pluviometric

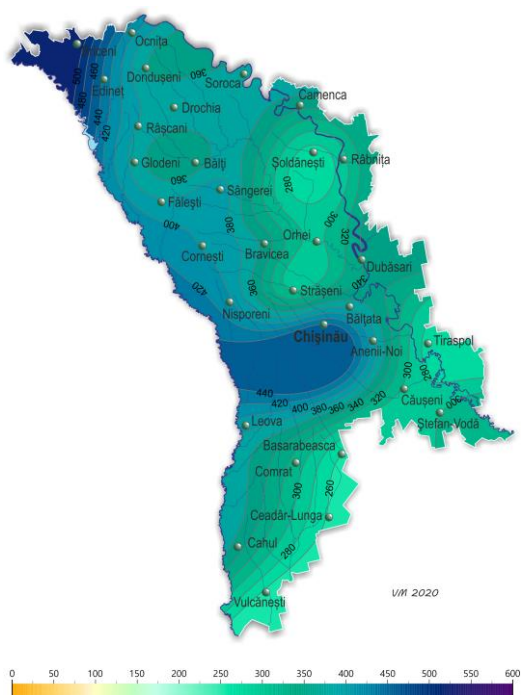
Cantitatea precipitațiilor căzute pe parcursul perioadei de vegetație, pe 85% din teritoriu a constituit 295-515 mm (75-110% din normă), în restul teritoriului – 255-275 mm (65-70% din normă). Cantitatea precipitațiilor căzute după regiunile a constituit:

- în nordul țării în fond 345-515 mm (80-110% din normă), izolat – 270-295 mm (65-70% din normă);

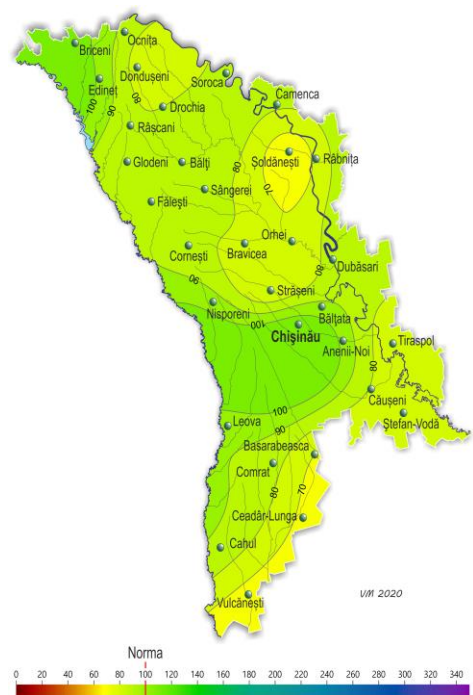
- în centrul țării în fond 300-445 mm (75-110% din normă);

- în sudul țării în fond 295-390 mm (75-95% din normă), izolat în sud-estul țării – 255-275 mm (65-70% din normă).

Numărul de zile secetoase (numărul de zile cu umiditatea relativă de 30% și mai scăzută) pe teritoriul țării în perioada martie-noiembrie s-a egalat cu 70-130 de zile (norma fiind de 15-35 zile), ceea ce a depășit norma de 3-5 ori.

Fig. 1. Cantitatea precipitațiilor căzute în perioada martie - noiembrie 2020 (mm)

Fig. 2. Cantitatea precipitațiilor în % din normă, căzute în perioada martie - noiembrie 2020 (mm)

Coeficientul hidrotermic

Coeficientul hidrotermic, care caracterizează gradul de umidificare a teritoriului țării (CHT), pentru perioada aprilie-octombrie pe teritoriu în mediu a constituit 0,8, ceea ce coincide condițiilor secetoase a perioadei de vegetație. Totodată, în aprilie, iulie și august, CHT a constituit respectiv 0,4, 0,5 și 0,2, ceea ce corespunde unei secetei puternice și foarte puternice, iar în luna septembrie pe 60% din teritoriul țării CHT a fost de 0,4-0,6, ce corespunde secetei puternice și moderate.

Caracterizarea condițiilor secetoase create în perioada martie-august și compararea acestora cu condiții similare în alți ani

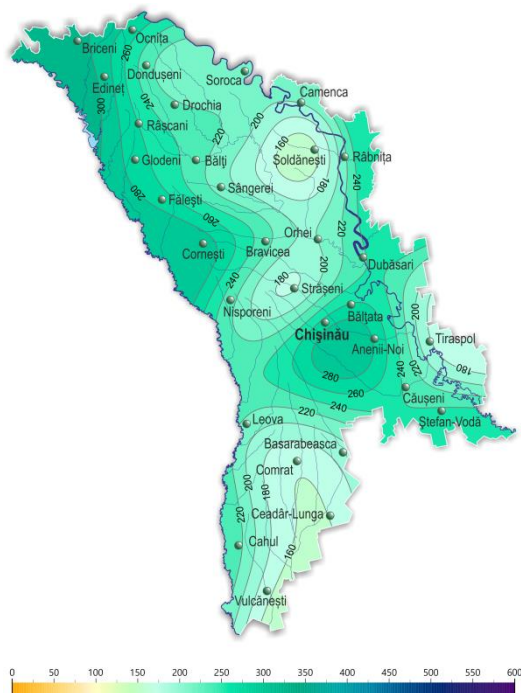
Regimul termic ridicat și insuficiența semnificativă de precipitații, semnalat pe teritoriul țării în perioada martie - aprilie și menținut în perioada iulie-august 2020, au provocat apariția secetei atmosferice și pedologice.

Temperatura medie a aerului în perioada 1 martie - 31 august a fost în fond mai ridicată față de valorile normei cu 2-3°C și a constituit +15,0..+17,5°C, ceea ce pe teritoriul țării pentru toată perioada de observații se semnalează în medie o dată în 10-15 ani, iar în ultimii 20 ani – în medie o dată în 3 ani.

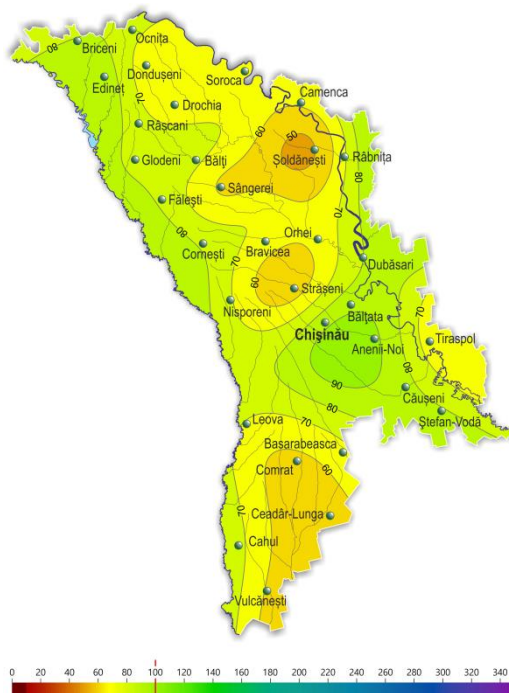
Cantitatea precipitațiilor căzute de la începutul perioadei de vegetație (1 martie) până la 31 august pe 60% din teritoriu nu a depășit 155-230 mm (50-65% din normă), în restul teritoriului – 240-305 mm (75-90% din normă).

Numărul de zile uscate (numărul de zile cu umiditatea relativă a aerului de 30% și mai mică) în perioada martie-august a constituit în teritoriu 57-112 zile (norma fiind 14-31 zile), depășind norma de 3-5 ori.

Un astfel de regim termic și pluviometric în perioada martie-august, semnalat în 2020, se semnaleză în medie o dată în 10-15 ani. Ani similari din punct de vedere al regimului termic și pluviometric din ultimii 20 de ani au fost: 2007, 2012 și 2015.

Fig. 3. Cantitatea de precipitații pentru martie-august 2020 (mm)

Fig. 4. Abaterea de la normă a cantității de precipitații pentru martie-august 2020 (%)

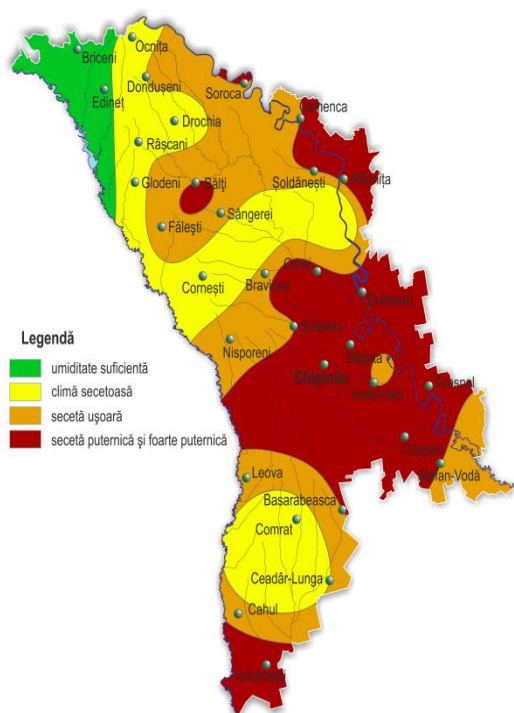
Temperatura medie a aerului în perioada martie-august, °C	Abaterea de la normă, °C	Cantitatea precipitațiilor, mm și în % din normă	Teritoriul afectat, în %
2007			
16,0..18,5°C	2,5-3,5	122-230 mm (50-70% din normă)	70%
2012			
16,0..18,5°C	2,5-3,5	166-230 mm (55-70% din normă)	55%
2015			
15,5..17,5°C	1,5-2,5	134-215 mm (40-70% din normă)	80%
2020			
15,0..17,5°C	1,5-2,5	155-230 mm (50-70% din normă)	60%

Tabelul 1: Caracteristica comparativă ale parametrilor meteorologici pentru perioada martie-august a anilor 2007, 2012, 2015 și 2020

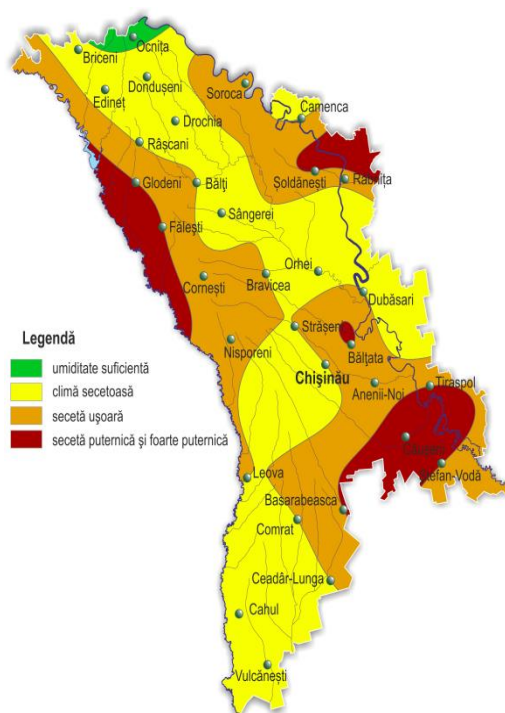
Coeficientul hidrotermic (care caracterizează nivelul de umezire a teritoriului), în medie pe teritoriul republicii, în perioada aprilie - august 2020 a constituit 0,8, ceea ce indică la condițiile secetoase din această perioadă a vegetației. În aprilie, iulie și august CHT a constituit corespunzător 0,4, 0,5 și 0,2, ceea ce corespunde secetei puternice și foarte puternice.

CHT în perioada aprilie-august	În % din teritoriu cu $CHT \leq 0,5$	În % din teritoriu cu $CHT \leq 0,6$	În % din teritoriu cu $CHT \geq 0,7$	În % din teritoriu cu $CHT \geq 1,0$
2007				
0,6	45	20	20	5
2012				
0,7	20	15	40	5
2015				
0,4	85	10	5	-
2020				
0,8	15	15	65	5

Tab. 2. Coeficientul Hidrotermic (CHT) pentru perioada aprilie – august a anilor 2007, 2012, 2015 și 2020

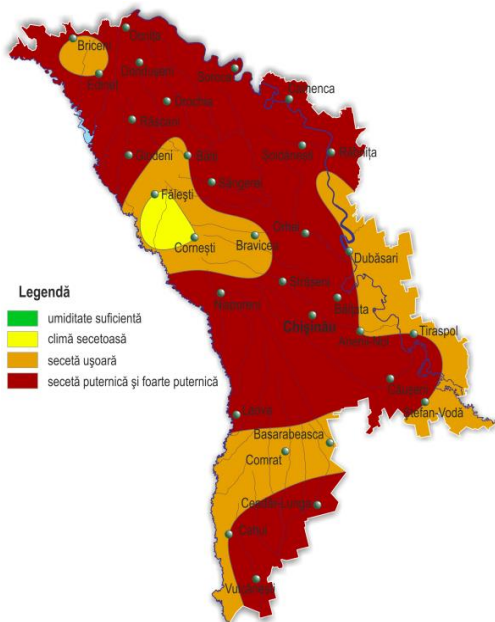

Fig.5. Coeficientul Hidrotermic (CHT) pentru perioada aprilie-august 2007

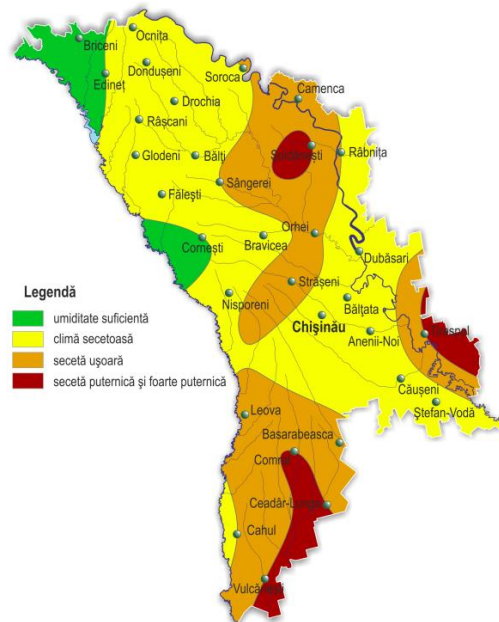

Fig.6. Coeficientul Hidrotermic (CHT) pentru perioada aprilie-august 2012

Fig. 7. Coeficientul Hidrotermic (CHT) pentru perioada aprilie-august 2015

Fig. 8. Coeficientul Hidrotermic (CHT) pentru perioada aprilie-august 2020

Influența condițiilor de uscăciune asupra culturilor agricole

Regimul termic ridicat cu deficitul de precipitații și în general rezervele scăzute de umiditate productivă în stratul arabil al solului din perioada martie - aprilie au creat condiții nefavorabile pentru creșterea culturilor de toamnă după iernare și formarea recoltei viitoare. La situația din 28 aprilie rezervele de umezeală productivă în stratul arabil al solului pe terenurile cu culturi de toamnă pe o mare parte a teritoriului țării au lipsit sau izolat nu au depășit 1-10 mm (5-35% din normă). Rezervele joase de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de 1 m pe terenurile cu culturi de toamnă (30-65 mm), semnalate în perioada de umplere a boabelor (mai-iunie), au provocat scăderea greutății absolute a boabelor până la 50%, ceea ce a determinat scăderea semnificativă a recoltei culturilor de toamnă. Din cauza condițiilor secetoase, care s-au observat în decursul lunilor iulie și august pe o mare parte a teritoriului țării, s-au creat condiții nefavorabile pentru formarea roadei la porumb, florii-soarelui, sfeclii de zahăr, de asemenea pentru creșterea și dezvoltarea culturilor legumicole și altor culturi agricole. Lipsa precipitațiilor esențiale a dus la împilarea plantelor și uscarea în continuare a solului, izolat rezervele de umiditate din sol au fost complet epuizate.

**Fig. 9. Grâu de toamnă, 18 mai 2020
s. Cioc-Maidan (r-nul Comrat)**

**Fig.10. Porumb, 6 august 2020,
s. Congaz (r-nul Comrat)**

În lunile iunie-august din cauza secetei la porumb s-a semnalat îngălbenirea timpurie și uscarea frunzelor inferioare, formarea slabă a știuleților, izolat aceștia în general nu s-au format. Din cauza stării proaste a culturilor unele gospodării agricole au recoltat porumbul pentru siloz.

Condițiile de umiditate precare și regimul de temperatură ridicat în timpul formării și umplerii semințelor de floarea-soarelui a reținut formarea florilor, ceea ce a dus la scăderea numărului de semințe pline, la formarea capitoului de dimensiuni mici, respectiv a influențat negativ asupra formării roadei.

La culturile pomicole din cauza secetei s-a semnalat formarea fructelor de dimensiuni mici, căderea fructelor, îngălbenirea prematură și căderea frunzelor, la struguri izolat s-a semnalat uscarea boabelor, la plantațiile multianuale s-a observat îngălbenirea prematură a frunzelor și căderea acestora.

Regim termic ridicat și deficit semnificativ de precipitații, semnalat în cea mai mare parte a perioadei de vegetație, a avut un impact negativ asupra creșterii, dezvoltării și formării roadei la culturile de toamnă, celor prășitoare și multianuale, ceea ce a determinat scăderea semnificativă a acestuia.

Condiții pentru efectuarea semănatului și dezvoltarea culturilor de toamnă în sezonul de toamna 2020

Din cauza vremii secetoase, rezervelor productive scăzute în sol sau izolat epuizate complet, care s-au menținut la începutul toamnei (septembrie), s-au semnalat condițiile nefavorabile pentru pregătirea solului și semănatul culturilor de toamnă. Ploile căzute la sfârșitul lunii septembrie și în octombrie au completat rezervele productive în sol și au îmbunătățit condiții pentru pregătirea solului și semănatul culturilor de toamnă pe o mare parte a teritoriului republicii.

Unii producători agricoli au început semănatul culturilor de toamnă în decada a treia a lunii septembrie. Semănatul masiv s-a efectuat în luna octombrie. La semănăturile cu grâu de toamnă în luna octombrie s-au semnalat fazele: încolțirea semințelor și răsărirea. Spre sfârșitul lunii la semănăturile timpurii s-a format frunza a treia. În luna noiembrie la majoritatea semănăturilor cu grâu de toamnă s-au semnalat fazele: frunza a treia și înfrățirea, izolat – răsărirea. Scăderea temperaturii medii zilnice a aerului pe 25-27 noiembrie până la +3°C și mai jos a încetat vegetația culturilor de toamnă, fiind în termenii apropiați de cei obișnuiți. Dezvoltarea culturilor de toamnă în sezonul de toamnă 2020 a fost cu întârziere de o lună de termenii obișnuiți. Pentru o iernare favorabilă a culturilor de toamnă, spre momentul încetării vegetației acestea în masă ar trebui să fie în faza de înfrățire și să formeze 3-4 tulpini.

La momentul încetării vegetației în acest an (25-27 noiembrie), culturile de toamnă s-au aflat în fond în fazele: frunza a treia (45% din semănături), înfrățirea (40% din semănături), izolat – răsărirea (15% din semănături). Înălțimea plantelor în dependență de faza de dezvoltare a variat între 10 și 25 cm. Numărul de plante pe 1 m² a constituit 320-695. La plantele înfrățite s-au format în medie 1-3 tulpini.

La situația din 28 noiembrie rezervele de umezeală productivă în stratul arabil al solului pe terenurile cu culturi de toamnă au constituit:

- în nordul țării 25-40 mm (80-155% din normă);
- în centrul țării 25-40 mm (90-140% din normă);
- în sudul țării în fond 25-35 mm (85-125% din normă), izolat – 15-20 mm (60-70% din normă).

Rezervele de umezeală productivă în stratul de sol cu grosimea de 1 m au constituit:

- în nordul țării în fond 95-150 mm (90-120% din normă), izolat – 45-80 mm (45-70% din normă);
- în centrul țării în fond 85-145 mm (70-130% din normă), izolat – 65-70 mm (45-70% din normă);
- în sudul țării în fond 70-105 mm (70-100% din normă), izolat – 30-50 mm (30-45% din normă).